

Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазирининг
2025 йил "23" июндаги
180-сонли буйруғига
илова

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ХИРУРГИЯ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТИББИЁТ МАРКАЗИ

«КАРДИОСПАЗМ ВА АХАЛАЗИЯНИ» НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА
МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТИ

ТОШКЕНТ - 2025

«УТВЕРЖДАЮ»
Директор ГУ «РСНПМЦХ
имени академика В.Вахидова»
Исмаилов С.И.

_____

_____ *С.И.* 2025 год

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ КЛИНИЧЕСКИЙ СТАНДАРТ ОКАЗАНИЯ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ ПО
НОЗОЛОГИИ «АХАЛАЗИЯ ПИЩЕВОДА»**

ТАШКЕНТ - 2025

КАРДИОСПАЗМ ВА АХАЛАЗИЯНИ ТАШҲИСИ ВА ДАВОСИ

БЎЙИЧА ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТИ

МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТ НОЗОЛОГИЯСИНИНГ НОМИ (КОДИ), ТАШХИСЛАШ ВА ДАВОЛАШГА ЖАЛБ ЭТИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛАР НОМИ

ХКТ-10/11 бўйича кодланиши:	Нозологик номланиши:	Нозология бўйича амбулатория шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар		Нозология бўйича стационар шароитида ташхислаш ва даволаш учун жалб этиладиган мутахассислар	
		Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар	Асосий назорат қилувчи мутахассис	Қўшимча жалб этиладиган мутахассислар
K22.0	Кардиоспазм ва кардия ахалазияси	<ol style="list-style-type: none"> 1. УАШ шифокори 2. гастроэнтеролог 3. Жарроҳ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гастроэнтеролог 2. Эндокринолог 3. Пулмонолог 4. Невролог 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Гастроэнтеролог 2. Жарроҳ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гастроэнтролог 2. Нефролог 3. Эндокринолог 4. Қон-томир жарроҳи 5. Пулмонолог 6. Невролог 7. Торакал хирург 8. Гепатолог 9. Уролог

КАРДИОСПАЗМ ВА АХАЛАЗИЯНИ ТАШҲИСИ ВА ДАВОСИ

БЎЙИЧА РЕЖАЛИ ТАШҲИСЛАШ, ДАВОЛАШ, РЕАБИЛИТАЦИЯ ва ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ ТАДБИРЛАРИ

Диагностик тадбирлар	Тиббий хизматлар номи	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Хизмат кўрсатиш ёки текширувни ўтказиш минимал сони	Даволаш муддати
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам*				
		ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
Асосий мутахассис (кардиолог) маслаҳати	Шикояти ва анамнез (касаллик ва ҳаёт анамнезини йиғиш)	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Объектив кўрик	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Физикал ва клиник текширув	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Локал статус кўриги	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
Изоҳ: Кардиоспазм ва ахалазия билан беморлар ОШП/ОП ва КТМП шароитида назорат қилинади								
Мутахассис (шифокор) маслаҳати (қўшимча)	Жарроҳ		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қон-томир жарроҳи			+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Эндокринолог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Кардиолог		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Пулмонолог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Невролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Торакал хирург			+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Гепатолог		+	+	+	+	кўрсатма	

							бўйича	
	Гастроэнтеролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Уролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Нефролог		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	УАШ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

Изох: (кўрсатмага мувофиқ) беморда қўшимча бошқа ёки ёндош касалликлари аниқланган ҳолатда, кўрсатмага мувофиқ Миллий клиник протоколларда келтирилган бошқа тегишли тор доирадаги мутахассисларнинг кўриги ўтказилиши талаб этилади;

Асосий лаборатор текширувлар	Умумий қон тахлили	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Умумий пешоб тахлили	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қоннинг биокимёвий тахлили (умумий билирубин, бевосита ва билвосита билирубин, АЛТ, АСТ, умумий оқсил, мочевина, креатинин, электролитлар, қондаги глюкоза);		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Коагулограмма (АПТТ, ХНН, фибриноген, ПТ, ПТИ, МНО);		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Қон гуруҳи ва Rh омили;		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	Вассерман реакцияси;		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ИФТ усули орқали ОИВ қон тахлили		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	
	ИФТ усули орқали Гепатит Б ва С тахлили;		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас	

Изох: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.

Қўшимча лаборатор текширувлар	Нажасни яширин қон кетишига текшируви		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Қонда СРБ аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Кислота–асос мувозанати		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Экспресс тест Д-Dimer микдорини аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	ЭЧТ аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Электролитларнинг ва рН анализи		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Лейкоформулани аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Қон суюлиши вақти аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Қонда глюкоза аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича
	Қонда липидлар спектри (ТГ, Хол, ЛПВП, ЛПНП, ЛПОНП, КА) аниқлаш		+	+	+	+	кўрсатма бўйича

Изох: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.

Асосий инструментал текширувлар	ЭКГ	+	+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	ЭхоКГ		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	Қорин бўшлиғи УТТ		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	Кўкрак қафаси ва қорин бўшлиғи аъзоларининг рентгенографияси/ рентгеноскопияси		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас
	Ошқозон ичак тизими контрастли текшируви						
	ЭГДФС		+	+	+	+	бир мартадан кам эмас

Изох: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра асосий

текширувлар бир неча марта ўтказилиши мумкин.

Қўшимча инструментал текширувлар	Коронарография				+	+	кўрсатма бўйича	
	Оёқ чуқур веналар УТТ		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Спирометрия		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	
	Кўкрак қафаси ва қорин бўшлиғи контрастли МСКТ текшируви		+	+	+	+	кўрсатма бўйича	

Изох: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.

*СТАЦИОНАР ДАВОГА КЎРСАТМА: Касалликни даражаси ва клиник белгиларни қайталаниши.

(МЕДИКАМЕНТОЗ ДАВО)

Даволаш тадбирлари (асосий медикаментоз даво)		Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам				
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозировкаси ва қўлланилиши	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
омепразол	20мг оғиз орқали ёки парентерал, 1- 2 марта/сутка	+	+	+	+	+	20мг 1-2 махал/сутка	
Ранитидин	150мг оғиз орқали 2 марта/сутка	+	+	+	+	+	2 маҳал/сутка	
Дротоверин	40мг,80 мг оғиз орқали ёки парэнтерал, 1- 2марта/сутка	+	+	+	+	+	1-2 махал/сутка	
Нитроглицерин	500 мг 1 марта тил остига	+	+	+	+	+	1 марта тил остига	

Домперидон	10мг 1-3 махал огиз орқали	+	+	+	+	+	1-3 махал суткада	
Папаверин гидрохлорид	40-60 мг оғиз орқали ёки парентрал 1- 2марта/сутка	+	+	+	+	+	1-2 марта суткада	

Изох: (кўрсатмага мувофиқ) 1. Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра дори воситаларининг дозаси ва тури ўзгартирилиши мумкин.

2. Беморга тавсия қилинадиган дори воситалар (кардиологик дори воситалари, анитигистамин, умумий кувватловчи ва антибиотик воситаларни) тури ва дозировкаси бемор ва касалликни анамнези, кечиш даври, текширувлар натижаси ва индивидуал ёндошув орқали белгиланади.

Даволаш тадбирлари (қўшимча медикаментоз даво)		Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам				
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозировкаси ва қўлланилиши	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари		
Кетопрофен	100мг/2 мл ампула суткасига 2-3 махал	+	+	+	+	+	200-300/сутка максимал доза	

Изох: (кўрсатмага мувофиқ) Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча дори воситаларининг дозаси ва тури ўзгартирилиши мумкин.

(РЕЖАЛИ ЖАРРОҲЛИК АМАЛИЁТИ)

Даволаш тадбирлари (оператив даво)	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
Жарроҳлик амалиёти/аралашув/муолажа номи	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари
Кардиодилатация				+	+

Эзофагокардиомиотомия					+
Кизилунгач экстирпацияси					+

Изоҳ: (кўрсатма бўйича) Жарроҳлик амалиёти учун тиббий техник базани шакллантириш орқали ҳамда мутахассисларнинг салоҳиятини ҳисобга олиб, Республика даражасидаги амалиётларнинг вилояти ёки туман даражасида ўтказилиши мумкин.

(ДАВОЛОВЧИ ОВҚАТЛАНИШ/ПАРҲЕЗ)

Овқатланиш тартиби	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари
Пархез столи ва унинг давомийлиги					
Пархез №1 стол	+	+	+	+	+
Режим – беморнинг умумий ҳолатидан келиб чиққан ҳолатда буюрилади.	+	+	+	+	+

(ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ)

(СОҒЛОМ КОНТИНГЕНТ ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯСИ/”Д” НАЗОРАТГА ОЛИНГАН БЕМОР ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯСИ)

Диспансеризация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Диспансер назорати муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Объектив кўрув	+	+	Кўрсатма бўйича	
	2. Клиник текшируви	+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Кушимча юрак қон томир касалликлари аниқланганда ОШП/ОП ва КТМП шароитида назорат қилинади ва даволанади					
Лаборатор текширувлар	1. Умумий қон таҳлили	+	+	Кўрсатма бўйича	
	2. Қон биохимия таҳлили;	+	+	Кўрсатма бўйича	
	3. Коагулограмма	+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча					

текширувлар ўтказилади.					
Инструментал текширувлар	1. ЭГДФС		+	Кўрсатма бўйича	
	2. Рентгенконтрастли текшируви				
	3. Қорин бўшлиғи УТТ		+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморни кўриқдан ўтказиш вақтида ёндош касалликлари аниқланса, тиббиёт муассасалари даражасидан келиб чиқиб кўрсатмага кўра қўшимча текширувлар ўтказилади.					

(БИРЛАМЧИ, ИККИЛАМЧИ ВА УЧЛАМЧИ ПРОФИЛАКТИКА/ СКРИНИНГ)

Профилактика тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Тиббий кўриқ (хавф омилларини аниқлаш)		+	Кўрсатма бўйича	
	2. ОП ва/ёки марказий поликлиника шифокорининг (жаррох) тизимли мониторинги		+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: (кўрсатма бўйича) Беморларни тизимли мониторинги орқали хавф омиллари аниқланган тақдирда, беморлар қайта чуқурлаштирилган тиббий кўриқ ўтказиш мақсадида тор мутахассисларга жўнатилади.					

(РЕАБИЛИТАЦИЯ)

Реабилитация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	Уй шароитида	ОШП/ОП / КТМП	Стационар шароитида	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	Тўғри овқатланиш бўйича тавсиялар ва назорати	+	+	+	Доимий равишда	
	Мунтазам ҳаракатланиш тартиби	+	+	+	Доимий равишда	
	Кун тартиби ва уйқу режими	+	+	+	Доимий равишда	
	Даволовчи жисмоний тарбия	+	+	+	Доимий равишда	
	Фитотерапия		+	+	Кўрсатма бўйича	
	Массаж		+	+	Кўрсатма бўйича	
	Физиотерапия		+	+	Кўрсатма бўйича	
Изоҳ: Беморнинг саломатлигидан келиб чиқиб, қўшимча тадбирлар киритилиши мумкин						

Қизилўнғач ва ошқозон хирургияси бўлим мудир:

т.ф.н. Омонов Р.Р.

Қизилўнғач ва ошқозон хирургияси бўлим мудир:

т.ф.д. профессор. Низамходжаев З.М.